

P6_TA(2005)0322

Television utan gränser

Europaparlamentets resolution om tillämpningen av artiklarna 4 och 5 i direktiv 89/552/EEG – ”Television utan gränser” – ändrat genom direktiv 97/36/EG, för perioden 2001–2002 (2004/2236 (INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television ⁽¹⁾, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 ⁽²⁾,
- med beaktande av resultatet av kommissionens offentliga samråd om tillämpningen av artiklarna 4 och 5 i direktivet,
- med beaktande av Europarådets konvention från 1989 om gränsöverskridande television,
- med beaktande av Europarådets resolution om kulturell mångfald och mediepluralism i globaliseringens tidevarv, som antogs vid den sjunde europeiska ministerkonferensen om mediepolitiken i Kiev (Ukraina) den 10–11 mars 2005,
- med beaktande av kommissionens meddelande om framtiden för europeisk lagstiftning på det audiovisuella området (KOM(2003)0784),
- med beaktande av kommissionens meddelande om principer och riktlinjer för gemenskapens audiovisuella politik i den digitala eran (KOM(1999)0657),
- med beaktande av artiklarna 151 och 157 i EG-fördraget, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna,
- med beaktande av sin resolution av den 4 september 2003 om ”Television utan gränser” ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 4 oktober 2001 om den tredje rapporten från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av direktiv 89/552/EEG – ”Television utan gränser” ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 2 juli 2002 om kommissionens meddelande om vissa rättsliga aspekter på biofilm och annan audiovisuell produktion ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin ståndpunkt av den 12 februari 2004 om Europaparlamentets och rådets förslag till ändring av rådets beslut 2000/821/EG av den 20 december 2000 om genomförande av ett program för att stimulera utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 26 september 2002 om en handlingsplan för framgångsrikt införande av digital-tv i Europa ⁽⁷⁾,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A6-0202/2005), och av följande skäl:

⁽¹⁾ EGT L 298, 17.10.1989, s. 23.

⁽²⁾ EGT L 202, 30.7.1997, s. 60.

⁽³⁾ EUT C 76 E, 25.3.2004, s. 453.

⁽⁴⁾ EGT C 87 E, 11.4.2002, s. 221.

⁽⁵⁾ EUT C 271 E, 12.11.2003, s. 176.

⁽⁶⁾ EUT C 97 E, 22.4.2004, s. 603.

⁽⁷⁾ EUT C 273 E, 14.11.2003, s. 311.

Tisdag 6 september 2005

- A. Lissabonstrategin syftar till att stärka den europeiska industrins innovationskapacitet och göra EU till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsekonomi.
- B. Den audiovisuella sektorn kännetecknas dels av teknisk innovation, dels av sin sociala, ekonomiska och kulturella betydelse.
- C. Att inom Världshandelsorganisationen (WTO) värna om kulturella föremåls särart, till vilka den audiovisuella sektorn hör, är ett prioriterat mål för EU. Det är beklagligt att kommissionen inte har följt denna linje genom att föreslå att den audiovisuella sektorn skall införlivas i tillämpningsområdet för direktivet om tjänster på den inre marknaden.
- D. Spridningen av europeiska produktioner och av produktioner av oberoende programföretag är mycket viktig för att främja kulturell mångfald, yttrandefrihet och pluralism.
- E. Direktivet tillkom i samband med skapandet av den inre marknaden och bör i högre grad beakta strävanden som hänför sig till ett gemensamt rättsligt område, medborgarskapet och en politisk union.
- F. Direktivet är föråldrat med tanke på den nya teknik som snabbt håller på att utvecklas och som i snabb takt kommer att leda till ett obegränsat utbud på det europeiska audiovisuella området, och bestämmelserna i direktivet måste därför anpassas till den tekniska utvecklingen.
- G. Direktivets tillämpning faller under medlemsstaternas och deras behöriga nationella myndigheters befogenhet, men kommissionen har en viktig utvärderings- och övervakningsfunktion, till vilken det är nödvändigt att knyta Europaparlamentet, de nationella parlamenten, de nationella regleringsorganen och den allmänna opinionen.
- H. Direktivet tillhandahåller en flexibel ram som har gjort det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa ett regelverk och för den audiovisuella industrin att själv reglera sin verksamhet. Direktivet spelar också en viktig roll genom att fastställa minimiregler.
- I. Det är oroande att vissa bestämmelser i direktivet (nämligen om sändningskvoter, reklam m.m.) inte tillämpas och efterlevs i tillräcklig utsträckning på grund av att det saknas en lämplig kontroll i vissa medlemsstater.
- J. En ökning och diversifiering av utbudet av tjänster bör gå hand i hand med att alla ges möjlighet att få tillgång till detta utbud.

Tillämpningen av artiklarna 4 och 5 i direktivet

1. Europaparlamentet konstaterar att kommissionen i sitt ovannämnda meddelande om framtiden för europeisk lagstiftning på det audiovisuella området lyfter fram de positiva resultaten och att indikatorerna med några få undantag visar en ökning av sändningstiden för europeiska produktioner. Parlamentet noterar att sändningskvoterna för europeiska produktioner och program av oberoende programföretag i stort sett har följts och att kommissionen anser att direktivets mål har uppnåtts, men uppmanar ändå medlemsstaterna att öka sina insatser i fråga om utsändningar av europeiska program och av oberoende produktioner.
2. Europaparlamentet beklagar att andelen oberoende produktioner har minskat med 3,48 procent på fyra år under den referensperiod som analyseras i kommissionen sjätte rapport om tillämpningen av artiklarna 4 och 5 (KOM(2004)0524) sidan 7 i rapporten).
3. Europaparlamentet noterar att det finns stora skillnader i sätten att tillämpa och tolka bestämmelserna i direktivet och att det därför inte går att ge någon rättvisande lägesbeskrivning, något som framkommit vid de oberoende granskningarna. Parlamentet rekommenderar kommissionen att utarbeta och översända ett mer standardiserat frågeformulär till medlemsstaterna, som gör det möjligt att få fram jämförbara resultat, och understryker det brådskande behovet av att analysera resultaten från de nya medlemsstaterna. Vidare föreslår parlamentet att detta standardiserade frågeformulär även skall innehålla uppgifter om tjänster för funktionshindrade personer.
4. Europaparlamentet betonar att inrättandet av en 10-procentig kvot baserad på värdet (och inte på antalet sändningstimmar) skulle ge en mer konsekvent indikator för att mäta efterlevnaden av artikel 5, vilket skulle undanröja skillnaderna mellan medlemsstaterna i fråga om vad som betraktas som sändningstimmar.

Tisdag 6 september 2005

5. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstater fortfarande inte har lämnat all information, särskilt i fråga om satellit- och kabel-tv-kanaler, som ofta utelämnas i de nationella rapporterna. Parlamentet anser att det ankommer på kommissionen att se till att medlemsstaterna uppfyller sina skyldigheter och att dess uppgifter inte bör begränsas till att betona att uppgiftsskyldigheten gäller samtliga tv-program inom en medlemsstats jurisdiktion. Parlamentet uppmanar kommissionen och de behöriga nationella myndigheterna att införa tydliga sanktioner vid upprepade överträdelser av skyldigheten att efterleva relevanta bestämmelser eller skyldigheten att översända information.
6. Europaparlamentet beklagar att tillämpningen av sändningskvoter i vissa medlemsstater beräknas per radioprogramföretag i stället för per kanal, vilket bryter mot direktivets principer. Detta är särskilt allvarligt i de medlemsstater där det finns en stark koncentration av radioprogramföretag.
7. Europaparlamentet kräver att medlemsstaternas frihet att tillämpa artikel 4 åtminstone skall kompenseras genom rapportering av öppet redovisade, exakta och klara indikatorer.
8. Europaparlamentet anser att de tolkningsskillnader som finns mellan medlemsstaterna i fråga om begreppen "europeiska verk" och "oberoende producent" skulle kunna undvikas om kommissionen i samband med översynen av direktivet preciserade definitionen av "oberoende producent", "europeiska verk" och "temakanaler". Parlamentet menar också att detta skulle leda till ökad rättssäkerhet vid direktivets genomförande.
9. Europaparlamentet noterar att sändningskvoterna för europeiska verk till största delen fylls av nationella program och stöder frivilliga initiativ för ytterligare icke-nationella europeiska verk.
10. Europaparlamentet understryker att det är mycket viktigt att främja MEDIA-programmet, vars inrättande och fortsatta existens har och bör ha som mål att stödja självständiga producenter och små och medelstora företag.
11. Europaparlamentet understryker behovet av att förstärka MEDIA-programmet som ett viktigt instrument för EU:s audiovisuella yrkesutbildningspolitik och för stöd till spridning och distribution av biofilm. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öppna sina utbildningssystem för kunskap om det europeiska filmarvet och för de europeiska folkens språk, kulturer, traditioner, historia och erfarenheter.
12. Europaparlamentet erinrar om att europeiska samproduktioner och gemensamma marknadsföringsstrategier är viktiga för spridningen av europeiska produktioner. Parlamentet noterar att bristen på en integrerad och globaliserad europeisk industri gör att det europeiska audiovisuella området utnyttjas mer effektivt av producenter från USA än av européerna själva, trots att européerna är mer produktiva inom dokumentärfilm och fiktion. Parlamentet anser att den ojämna spridningen av audiovisuella produktioner hotar den kulturella mångfalden.
13. Europaparlamentet anser att Europa bör satsa mycket mer på marknadsföring för att den europeiska audiovisuella sektorn skall kunna konkurrera med den amerikanska.
14. Europaparlamentet uppmärksammar kommissionen på att det med tanke på olika produktionsgruppers offensiv på de europeiska marknaderna är mycket viktigt att ge ökat stöd till en europeisk särprägel i innehållet och att utveckla denna genom att skapa finansieringsmöjligheter.
15. Europaparlamentet påminner om behovet av att så många EU-medborgare som möjligt på så många olika språk som möjligt ges tillgång till kanaler med en alleuropeisk dimension, som Arte och Euronews och andra liknande initiativ. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja information om och spridning av europeiska kulturevenemang på europeisk nivå genom att även tillhandahålla format som kan tillgå av funktionshindrade personer (dvs. ljudbeskrivning, undertextning och tolkning till teckenspråk).
16. Europaparlamentet understryker att metoder för att göra kvalitetsanalyser av kulturinnehåll i den europeiska audiovisuella produktionen måste prioriteras och erinrar om betydelsen av ramprogrammet för forskning och utveckling.

Tisdag 6 september 2005

Översyn av direktivet

17. Europaparlamentet vill understryka att den audiovisuella sektorn bidrar till teknisk innovation, ekonomisk tillväxt och skapandet av sysselsättning. Vidare är den ett viktigt instrument för den gemensamma marknadens funktion och har även en avgörande betydelse för en välfungerande demokrati, förutsatt att den ger utrymme för olika bidrag och åsikter, pluralism och kulturell mångfald. Parlamentet anser att man just för att slå vakt om dessa medborgerliga demokratiska värden och yttrande- och åsiktsfriheterna måste reglera skyddet av människors rätt till integritet och värdighet.

18. Europaparlamentet slår fast att den europeiska audiovisuella modellen skall bygga på jämvikt mellan en stark, oberoende och pluralistisk public service och en dynamisk och likaledes pluralistisk kommersiell sektor, vilka båda genererar direkta och indirekta arbetstillfällen. Parlamentet anser att det med tanke på produktionens vitalitet och kvalitet är nödvändigt att denna modell får förbli permanent och att det krävs en lagstiftningsram för att säkerställa att EU-medborgarnas rättigheter respekteras.

19. Europaparlamentet understryker att allmänhetens universella tillgång till programinnehåll av hög kvalitet blivit ännu viktigare mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen och den tilltagande koncentrationen i en alltmer konkurrensutsatt och globaliserad miljö. Parlamentet anser att public service-baserad radio och tv är av stor betydelse för en demokratisk åsiktsbildning och för en levande kulturell mångfald och kunskapen om den. Parlamentet anser även att public service-företagen skall ha lika möjligheter till prioriterad tillgång till marknaden, även när det gäller nya tjänster.

20. Europaparlamentet anser att det finns ett behov av en översyn av direktivet för att bemöta strukturomvandlingen och att man vid denna översyn inte bör ifrågasätta det nuvarande direktivets grundläggande principer – fri rörlighet för europeiska televisionssändningar, fri tillgång till särskilda evenemang, gynnande av europeiska produktioner och nyproduktioner av oberoende producenter, skydd för minderåriga och den allmänna ordningen, konsumentskydd samt rätt till genmäle – men dock anpassa dem till dagens utmaningar utan att åsidosätta kvalitetskravet och sektorns ekonomiska bärkraft.

21. Europaparlamentet rekommenderar att det införs en skyddsklausul som uttryckligen fastställer att medlemsstaternas behörighet på kultur- och medieområdet skall respekteras.

22. Europaparlamentet anser att översynen av direktivet bör främja utvecklingen av ny teknik och nya tjänster för att garantera ekonomisk tillväxt i EU i enlighet med Lissabonstrategin.

23. Europaparlamentet noterar att kommissionen sedan några år genomför ett offentligt samråd med sikte på ett nytt direktiv som den planerar att lägga fram i slutet av 2005. Parlamentet har informerats om att rådets brittiska ordförandeskap kommer att anordna en konferens i Liverpool om översynen av direktivet. Parlamentet kräver att fullt ut få medverka i alla etapper av detta arbete.

24. Europaparlamentet befarar att debatten och samrådet om denna så viktiga fråga kommer att styras av ekonomiska överväganden och uppgörelser mellan regeringarna. Parlamentet är medvetet om att marknaden ensam inte kommer att lösa problemen och att EU:s institutioner måste bemöta EU-medborgarnas oro angående televisionens kulturella innehåll.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att självständiga producenter har möjlighet att behålla rättigheterna till sina produktioner och bättre kan försvara sina immateriella rättigheter, så att deras möjligheter att locka privata investeringar kan utökas.

26. Europaparlamentet är oroat över de påtryckningar som utövas för att minska regleringen av sektorn och påminner om att direktivet fastställer miniminormer som inte har lyckats förhindra att programkvaliteten försämras.

27. Europaparlamentet noterar reklamens roll för finansieringen av vissa allmänna tv-kanaler och dess inflytande över programutbudet. Parlamentet konstaterar emellertid att tillämpningen av artiklarna om kontroll av den sändningstid som avsätts för reklam i vissa länder alltjämt är så bristfällig att det blivit svårt att säkra en strikt åtskillnad mellan reklam och programinnehåll, vilket går ut över programmets kulturella integritet.

Tisdag 6 september 2005

28. Europaparlamentet insisterar på att man måste fastställa innehållet och reklamreglerna på ett tydligt sätt, i synnerhet när det gäller alkoholreklam, vars påverkan är särskilt skadlig för barn och sårbara personer. Parlamentet påminner om att skyddet av minderåriga bör utgöra ett prioriterat mål för politiken på det audiovisuella området och en grundläggande princip som bör utsträckas till alla audiovisuella tjänster som står till allmänhetens förfogande.
29. Europaparlamentet insisterar således på att de bestämmelser som begränsar möjligheterna till reklamavbrott för audiovisuella produktioner bibehålls.
30. Europaparlamentet understryker att översynen av direktivet bör göra det möjligt att befästa de juridiska skyldigheterna och en stark politisk vilja att göra en strikt åtskillnad mellan å ena sidan publicistiskt och konstnärligt innehåll och å andra sidan säljfrämjande åtgärder.
31. Europaparlamentet begär att man i det nya direktivet skall ålägga medlemsstaterna och deras behöriga organ att införa effektivare mekanismer för efterlevnad och kontroll av lagstiftningen och att tillämpa de fastställda sanktionerna, särskilt i fråga om kvoter och reklam.
32. Europaparlamentet konstaterar att digitalisering och interaktiva medier innebär möjligheter för industri och konsumenter, men att ökade valmöjligheter inte med nödvändighet medför ökad kvalitet, och inte heller fler europeiska produktioner. Parlamentet noterar risken för att den audiovisuella sektorn klyvs i två delar som utvecklas i olika takter.
33. Europaparlamentet konstaterar att det har uppkommit nya former av television, till exempel via ADSL-näten, på internet och i mobiltelefoner. Parlamentet anser att man i samband med översynen av direktivet måste klargöra hur direktivet skall tillämpas på dagens olika former av television i syfte att förhindra eventuell snedvridning av konkurrensen mellan dem.
34. Europaparlamentet slår fast att en utvidgning av tillämpningsområdet för direktivet inte får förhindra att den europeiska modellen stärks, med utgångspunkt i fri rörlighet, kvalitet, public service, allmänintresset och respekten för europeiska värden.
35. Europaparlamentet understryker behovet av en europeisk lagstiftning som, så långt det är möjligt, är oberoende av den audiovisuella tekniken. Parlamentet kräver att en sådan lagstiftning tydliggör att public service-aktörerna har rätt att använda all ny teknik och nya medieformer, som till exempel internet- och WAP-tjänster, utan att det strider mot reglerna på den inre marknaden.
36. Europaparlamentet välkomnar mot bakgrund av den tekniska utvecklingen, som bl.a. innebär en tilltagande konvergens och digitalisering, kommissionens förslag att inom ramen för sin översyn av direktivet föreslå en utvidgning av dess tillämpningsområde så att det omfattar alla tjänster på grundval av olika hög grad av reglering.
37. Europaparlamentet anser att direktivet, om dess tillämpningsområde utvidgas till att omfatta nya tjänster, bör innehålla bestämmelser om att även dessa tjänster skall uppfylla principerna om främjande av europeiska verk och oberoende europeiska produktioner. Med tanke på att de mekanismer som föreskrivs i artiklarna 4 och 5 för traditionella tjänster inte är anpassade till de nya tjänsterna uppmanar parlamentet kommissionen att fastställa skyldigheter i fråga om investeringar (produktion eller inköp), tillhandahållande av ett europeiskt innehåll och tillgång till detta.
38. Europaparlamentet anser att man för att trygga den kulturella mångfalden bör vidta åtgärder för att främja europeiska verk inom de nya tjänsterna, bland annat beställvideo.
39. Europaparlamentet understryker det trängande behovet av att, med tanke på den digitala tekniken, på ett grundläggande sätt förändra den strategi som hittills gällt för gemenskapens lagstiftning och som grundat sig på en åtskillnad mellan innehåll och "infrastruktur".
40. Europaparlamentet poängterar att man dels måste stärka kontrollen över kanaler som är etablerade utanför gemenskapen och som enligt artikel 2 i direktivet lyder under medlemsstaternas jurisdiktion och sänder program som uppmanar till rashat och religiöst hat, dels måste förbättra samordningen mellan medlemsstaterna på detta område.

Tisdag 6 september 2005

41. Europaparlamentet kräver att särskild uppmärksamhet ägnas åt att programmen skall vara tillgängliga för hörsel- och synskadade personer. Parlamentet föreslår att medlemsstaterna varje år skall lämna in uppgifter till kommissionen om hur många procent av det totala antalet program som erbjuder hjälptjänster för funktionshindrade personer (dvs. undertextning, ljudbeskrivning och tolkning till teckenspråk), i såväl public service-kanaler som privata kanaler, samt ta fram nationella handlingsplaner för att öka tillgången till sådana tjänster och göra dem lättare att tillgå via tv-utrustning.
42. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att inom ramen för informationssamhället utarbeta och genomföra mediekunskapsprogram för att främja ett aktivt och medvetet medborgarskap i Europa.
43. Europaparlamentet framhåller den betydelse som arbetsgruppen för nationella regleringsorgan har och kräver att Europaparlamentet skall knytas till arbetet som observatör.
44. Europaparlamentet föreslår att ett europeiskt år för audiovisuella medier skall organiseras med deltagande av EU:s institutioner, politiska partier, det civila samhället och den audiovisuella sektorn, i syfte att ta fram en "europeisk pakt för innovation" som skall garantera jämvikten mellan konkurrenskraft, kvalitet, kultur och mångfald.

Mångfald och mediekoncentration

45. Europaparlamentet är oroat över den ökande mediekoncentrationen i vissa medlemsstater – både horisontellt och vertikalt – som hotar demokratin och utgör en risk för den kulturella mångfalden och som kan förstärka tendenserna till extrem kommersialisering av den audiovisuella sektorn och vissa nationella produktioners dominans i förhållande till länder som hör till mindre utvecklade språkområden och som har en mindre omfattande produktion.
46. Europaparlamentet betonar att man, i syfte att garantera åsiktsmångfald och variation när det gäller sändningstjänster, vid utarbetandet av reglerna för den digitala övergången på gemenskapsnivå eller nationell nivå särskilt bör se till att majoriteten av de nystartade digitala sändningstjänsterna inte hamnar i de stora, kapitalstarka multinationella mediegruppernas ägo, eller under stort inflytande av dessa, i synnerhet när det gäller de grupper som har intressen utanför EU.
47. Europaparlamentet understryker att konkurrens och konkurrenslagstiftning inte är tillräckligt för att garantera mångfald i medierna. Mångfalden bygger enligt parlamentet på att olika uppfattningar respekteras och främjas i samtliga medier genom att det publicistiska oberoendet erkänns både inom public service och i den kommersiella sektorn och genom att regleringsorganen är starka och oberoende.
48. Europaparlamentet är oroat över fenomenet med ökad koncentration på reklammarknaden i vissa medlemsstater.
49. Europaparlamentet understryker att det förhållande att den audiovisuella marknaden inom EU är uppdelad i nationella marknader inte minskar riskerna för mediekoncentration på europeisk nivå och att kränkningar av yttrandefriheten och av respekten för pluralism och mångfald till följd av mediekoncentration i en medlemsstat även utgör en riskfaktor för gemenskapens institutionella och demokratiska ordning.
50. Europaparlamentet uppmanar både de gamla och de nya medlemsstaterna, som upplever en snabb utveckling inom denna sektor, att se över och om nödvändigt skärpa sina nationella bestämmelser och åtgärder för att bekämpa ägarkoncentrationen inom medierna och att säkerställa regleringsmyndigheternas oberoende. Parlamentet anser att kommissionens roll inom området för övervakning, informationsutbyte och jämförelse av lagstiftning bör förstärkas. Parlamentet påminner kommissionen om sin begäran att det skall utarbetas en grönbok om mediekoncentrationen inom EU, vilken skulle göra det möjligt att inleda en bred debatt i denna fråga, och om sitt önskemål att det i samband med översynen av direktivet skall göras ett åtagande till förmån för ett varierat ägarskap och mediekontroll.
51. Europaparlamentet konstaterar att kulturell mångfald, frihet och pluralism inom media är de viktigaste beståndsdelarna i den europeiska audiovisuella modellen och att dessa tre värden är absoluta förutsättningar för kulturutbyten och demokrati. Parlamentet anser därför att direktivet bör innehålla bestämmelser som syftar till att trygga och skydda åsiktsfriheten och mångfalden i medierna.

*

* *

52. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.
-